

Državni izpitni center

JESENSKI ROK

MADŽARŠČINA
KOT DRUGI JEZIK NA NARODNO
MEŠANEM OBMOČJU V PREKMURJU

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 8. september 2006

SPLOŠNA MATURA

1A**a)**

Orrfolyás, tüszögési rohamok, viszkető, vörös szempár. Az ember nem érzi jól magát, s míg el nem megy az orvoshoz, addig reménykedik, hogy csak egy elhúzódó nátha áll a háttérben. Aztán kiderül, hogy másról van szó.

Allergiára emlékeztető tünetek esetén érdemes mielőbb szakorvoshoz fordulni, mert a mai terápiás lehetőségek nagyban csökkenthetik az életminőséget rontó, a szervezetet károsító tüneteket. A gondozatlan, elhanyagolt asztma akár a beteg életét is veszélyeztetheti.

Az allergiaszezon februárban kezdődik a mogyoró és a tiszafa virágzásával, ezeket márciusban a nyír, a kőris és a nyárfa pollenje követi, áprilisban a bükk és a tölgy, májusban a bodza és a hársfa okozhat gondokat. A fűféléké a leghosszabb szezon: áprilistól októberig terjed. Náluk valamivel rövidebb ideig virágzanak a különböző gyomnövények. Ezek közül a parlagfű az, amelyik a legsúlyosabb tüneteket váltja ki. Természetesen allergiát nemcsak a virágpor okozhat, hanem állati szőr vagy más por is.

Korunk népbetegsége, az allergia igazi civilizációs átok. Ha kigyógyulni nem is lehet belőle, de a tünetek mérséklésével egészen elviselhetővé válhatnak a betegségben szenvedők hétköznapijai. Ma már pollennaptárak állnak rendelkezésükre, nyomon követhetik, mikor milyen virágporra lehet számítani a levegőben. A gyógyszeres terápián túl pedig sokat jelenthet a betegek részéről bizonyos életvezetési szabályok betartása: ruhát például tilos a szabadban szárítani. Érdemes viszont naponta haját mosni.

A városokban és falvakban az allergiás megbetegedéseket okozó növényeket rendszeresen irtják, az elhanyagolt, gyomos területek tulajdonosainak akár pénzbírságot is kell fizetniük.

a)

1.	igaz	1
2.	hamis	1
3.	hamis	1
4.	hamis	1
5.	hamis	1
6.	igaz	1
7.	hamis	1
8.	igaz	1
9.	igaz	1
10.	hamis	1

Mindegyik helyes válasz 1 pont.

(10 pont)

b)

Kovács Mihályt, a Balatoni Regionális Turisztikai Projekt Iroda igazgatóját kérdezzük, honnan és körülbelül hány turistát várnak az idei nyári szezonban a Balatonnál.

Nem lesz átrendeződés az idei nyári szezonban a Balatonhoz érkező vendégek nemzetiségét tekintve, a külföldiek száma pedig a szakma reményei szerint nem csökken.

Melyik országból várható a legtöbb külföldi vendég?

Az előzetes jelzések szerint továbbra is Németországból érkeznek majd a legtöbb üdülővendég a Balaton partjára, őket követik a magyarok, az osztrákok, illetve a skandináv országokból érkezők. Németországban ugyanakkor nem nőtt az érdeklődés a magyar tenger iránt, és a szakemberek az idei évben is stagnálást vagy enyhe visszaesést valószínűsítene. A nagy német utazásszervezők ideai foglalásai is visszaesést mutatnak, de ennek oka lehet az is, hogy az utazási döntések később – közvetlenül az utazás megkezdése előtt – születnek, így azok még nem jelentek meg az eddigi foglalásokban. A visszaesés másik oka pedig az, hogy egyre nő az egyéni utasok száma, akik saját maguk intézik foglalásaikat.

És hogy állunk a hazai vendégekkel? Eljár-e még a Balatonra üdülni a magyar turista, vagy inkább a tengerpartot választja?

A külföldiekkel ellentétben várhatóan 3 százalékkal nő a belföldi vendégek által eltöltött vendégéjszakák száma, nem utolsósorban azért, mert a Balaton környékén is egyre több helyen

fogadják el az üdülési csekket. A csekkekkel olyan szállodákban is lehet fizetni, amelyek korábban nem éltek ezzel a lehetőséggel. Az a tény, hogy a Balaton környékén már nem csak a nyári hónapokra korlátozódik a szezon, szintén elősegíti a belföldi vendégéjszakák számának növekedését.

Milyen fejlesztések történtek a vendégfogadás terén? Mit tesznek az illetékesek, hogy megtartsák vagy növeljék a vendégek számát?

Az utóbbi egy évben több olyan új vagy felújított 4 csillagos szálloda nyitotta meg kapuit, amelyek nem zárnak be a téli hónapokban, így gyakorlatilag az év egészében fogadhatják a turistákat. Ennek eredményeként az őszi és tavaszi hónapokban 10 százalékkal nőtt a vendégéjszakák száma az egy évvel korábbiakhoz képest. Ez a forgalom nem a hagyományos értelemben vett üdülőforgalomból, hanem elsősorban vállalati rendezvényekből, konferenciákból tevődik össze – az ilyen rendezvények vendégei az átlagosnál többet költenek.

Említette, hogy új szállodák is nyíltak. Hány új férőhelyet létesítettek ezáltal?

Idén közel 1000 férőhely újul meg a balatoni régióban – beleértve Zalakarost és Hévízt is –, de ezek közül nem mindegyik jelent új szálláshelyet, sok esetben a meglévő 2-3 csillagos hoteleket alakították át 4 csillagos házakká. Az ilyen esetekben nem a vendégéjszakák száma növekszik meg, hanem a magasabb szobaárból keletkezik több haszon.

Mennyire versenyképes az árak tekintetében a magyar tenger?

Egy közelmúltban elkészített felmérés szerint, amelyben a szomszédos országokat, valamint Görögországot hasonlították össze a szállások, szolgáltatások és vendéglátás árai és színvonala alapján, Magyarország továbbra is versenyképesnek bizonyult az említett államokhoz képest. Az elemzésből az is kiderül, hogy a közhiedelemmel ellentétben a horvát tengerpart nem olcsóbb a Balatonnál, így a magyar tenger tulajdonképpen versenyelőnyben van az Adriával szemben.

Köszönöm a beszélgetést.

1. nem	1
2. Németországból	1
3. – az utazási döntések később születnek,
– nő az egyéni utasok száma	1
1
4. – több helyen elfogadják az üdülési csekket
– hosszabb a szezon	1
1
5. egész évben nyitva tartanak	1
6. többet költenek	1
7. drágábbak lesznek a szobák	1
8. versenyképesek vagy hasonlóak vagy alacsonyabbak	1

Mindegyik helyes válasz 1 pont. (10 pont)

1B

a)

1. a rossz ivóvíz miatt	1
2. – kezdetben: tejjel
– később: vízzel	1
1
3. porcelánból	1
4. hajnalban vagy (kora) reggel	1
5. kenyérral ették	1
6. újságcikkből	1
7. teaházzá alakultak	1
8. – leforrázták a tealeveleket vagy esszenciát készítettek
– az esszenciát forró vízzel felhígították	1
1
9. Japánban	1

Mindegyik helyes válasz 1 pont. (11 pont)

b)

1. igaz	1
2. hamis	1
3. igaz	1
4. hamis	1
5. igaz	1
6. igaz	1
7. igaz	1
8. hamis	1
9. igaz	1
10. igaz	1

Mindegyik helyes válasz 1 pont. (10 pont)

c)

sebességgel	1
öv	1
balesetben <i>vagy</i> balesetnél <i>vagy</i> balesetkor	1
nagy	1
rossz	1
kísérletek	1
hátsó	1
veszélyt	1
példát	1

Mindegyik helyes válasz 1 pont. A helyesírási hibáktól eltekintünk. (9 pont)

2A**1.**

képet	1
olajjal	1
legelején	1
akkor	1
hátoldalára <i>vagy</i> hátoldalra	1
1664- ben	1
korában	1
eredetisége	1

2.

C	1
B	1
D	1
C	1

3.

elfér	1
vághatjuk	1
meztörtént	1
lenyomott	1
felhívott	1
kerülnek <i>vagy</i> kerültek	1
beszélve	1
meghallhatja <i>vagy</i> meghallhatta	1

4.

Kérd el <i>vagy</i> Kérjed el	1
várjatok	1

5.
Betegen 1
jól 1

6.
bor 1
kor vagy korszak 1
sor 1

korban vagy korszakban 1
borokat 1
sorba 1

Egy pont jár a megfelelő szóért és egy a toldalékolásért.

7.
világváros 1
játékprogram 1
tenispálya 1

8.
mert 1
hogy 1
de 1

9.
Az Európai Unió 2004-ben tíz új tagállammal bővült. 2
Az Európa Parlamentben jelenleg 25 országból vannak képviselők. 2

Elfogadunk minden más értelmes, a megadott szavakat tartalmazó mondatot.
A kifogástalan megoldás 2 pont, a kevésbé jó, de még elfogadható 1 pont.

10.
, hogy 1
tornázzunk 1
fertőzéseket 1
kényelmesen 1

11.
Tegnap este láttunk a városban. 2
Karácsonyra vettem magamnak egy új kabátot. 2
Nem értek egyet a véleményeddel. 2

A kifogástalan megoldás 2 pont, a kevésbé jó, de még elfogadható 1 pont.
Egyéb helyes megoldás is elfogadható. (50 pont)

2B

A jelölt az adatok alapján ír önéletrajzot.

Műfaji és tartalmi megfelelés: 8 pont (lásd: ÉK 2005, 10–11. oldal)

Nyelvezet: 9 pont (lásd: ÉK 2005, 10–11. oldal)

Szerkezet: 3 pont (lásd: ÉK 2005, 10–11. oldal) (20 pont)

3

A jelölt dolgozatában a szempontoknak megfelelően megpróbálja elvégezni az alábbiakban leírtakat.

Összegezi az előzményeket: 3 pont. *(Ismeret és megértés)*

0 pont: Nem vagy rosszul összegezi az előzményeket.

1 pont: Hiányosan, ill. csak részben jól ismerteti az előzményeket.

2 pont: Összegezés helyett részletes tartalmat ír.

3 pont: Megfelelően, tömören összegezi az előzményeket.

Pl.: Melinda Tiszaáron nevelkedett nagyszüleinél. Nagyapja halála után Pestre költözik, ahol édesanyjával és nagynénjeivel él. Édesanyja nagyon elfoglalt, nincs sok ideje a lányára. A beszélgetés akkor zajlik, amikor Melinda meglátogatja őt a kórházban, vagy ugyanez másképpen.

Bemutatja az anyát és lányát: 4 pont. Egy-egy szereplő 2-2 pont. *(Alkalmazás és elemzés)*

0 pont: Nem vagy rosszul mutatja be a szereplőt.

1 pont: Felszínesen mutatja be a szereplőt.

2 pont: Jól, teljességre törekedve mutatja be a szereplőt.

Pl.: Az anya nővéreivel él Pesten, nővérként dolgozik egy kórházban. Munkahelye teljes embert követel, nagyon lefoglalja. Munkáját szereti és nagy odaadással végzi. Magányos, nincs társa, és nővéreivel sincs bensőséges kapcsolata. Az évek során megszokta, hogy csak magával beszél meg mindent. Hiányzik neki a lánya, ezért havonta egyszer ellátogat Tiszaára. A cselekmény során egyre inkább a kezébe veszi sorsa alakítását, vagy más megfelelő.

Pl.: Melinda ezidáig meleg, összetartó családban élt Tiszaáron. Nagyon szerette a nagyszüleit és rokonait. Különösen jó, bensőséges viszonya volt nagyapjával, akinek elvesztését csak nehezen és nagyon lassan tudja feldolgozni. Melinda jólelkű lány, aki új környezetében is szeretetre és törődésre, igaz emberi kapcsolatokra vágyik. A hatalmas változás következtében sérülékeny lesz, új környezete nem tudja „kezelni”, vagy más megfelelő.

Megvizsgálja kapcsolatuk alakulását: 3 pont. *(Alkalmazás és elemzés)*

0 pont: Nem vagy rosszul ismerteti kapcsolatuk alakulását.

1 pont: Felszínesen ismerteti kapcsolatuk alakulását.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan vizsgálja meg kapcsolatuk alakulását.

3 pont: Jól, teljességre törekedve vizsgálja meg kapcsolatuk alakulását.

Pl.: A különélés miatt nincs köztük igazi anya-lánya kapcsolat. Melinda neheztel a Pestre költözés miatt. Lassan szokják egymást, Melinda több együttlétre vágyik, mint amennyit anyja munkája és a körülmények megengednek. A kórházban más fényben (gondos, szerető nővér) látja meg anyját. Viszonyuk ekkor kezd bensőségebbé válni, amiben azonban törést okoz, amikor Melinda tudomást szerez anyja és Sándor kapcsolatáról. Műtete után bensőségebb lesz kapcsolatuk. Lassan belátja, hogy anyja és Sándor igazán szeretik egymást és őt is, és végül otthon érzi magát új családjában, vagy más megfelelő.

Kifejti véleményét a „normális család” fogalomról: 2 pont. *(Szintézis és értékelés)*

0 pont: Nem fejt ki véleményét.

1 pont: Felszínesen fogalmazza meg véleményét.

2 pont: Teljességre törekedve, meggyőzően fejt ki véleményét.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért vele egyet.

Szerkezet: 3 pont (lásd ÉK 13. oldal)

Nyelvezet: 10 pont (lásd ÉK 13. oldal)